

DAŽĀDI**Kurā** valodā mūs uzrunā/uzsāk sarunu?**Atsauksmes** no klientiem?
(*interesanti fakti, kuriozi*)

Izstrādāja: S. Murinska

Darba grupa: S. Lazdiņa, S. Pošeiko, H. F. Martens, O. Senkāne

Apspriede, papildināta un apstiprināta: 16.01.2010.

Ivars Matisovs**TOPONĪMI UN VĒSTURISKU PERSONU VĀRDI
MŪSDIENU LATGALES URBANONĪMOS**

Rakstā pirmo reizi sniegts izvērsts mūsdienu Latgales urbanonīmu raksturojums visā to daudzveidībā, aptverot 14 Latgales plānošanas reģionā esošās pilsētas, kā arī Latgales kultūrvēsturiskajam novadam piederīgos Varakļānus. Aplūkoti urbanonīmu klasifikācijas jautājumi, raksturotas urbanonīmu nominācijas vēsturiskās īpatnības un atklāta pastāvošo varu ideoloģijas ietekme uz ielu nosaukumu izvēli vai to maiņu. Padziļināti tiek analizēta dažāda veidu toponīmu funkcionalitāte Latgales pilsētu urbanonīmos, kā arī apskatīti vairāki aspekti, kas attiecas uz vēsturisku personu piemiņas iemūžināšanu ielu nosaukumos.

Secināts, ka tieši urbanonīmi ar nepastarpinātu piesaisti ģeogrāfiskajai videi un teritorijas kultūrvēsturiskajām reālijām palīdz izcelt reģiona savdabību, nostiprina sociāla vēsturisko atmiņu un veicina piederības izjūtu savai dzīves vietai.

**TOPONYMS AND NAMES OF HISTORICAL PERSONS
IN THE PRESENT-DAY URBANONYMS OF LATGALE REGION**

Entire set of names presented in the urban area is considered to be urbanonyms – these are the names of address objects (streets, squares, etc.) and the names of other urban objects (parks, hillforts, markets, cemeteries, etc.), as well as the names of separate urban housing estates – both officially approved by the authorities and arbitrarily nominated by the population. Urbanonyms are featuring originality of geographical location and particularity of topographical environment of the town or the city, displaying cultural and historical realities, and opening ideological statements of the epoch.

In the towns and cities of Latgale during the initial period of formation of the streets, naming thereof has been closely linked to the immediate perception of urban environment and has been taking place spontaneously, by the system of urbanonyms representing territorial

features of terrain, type of land use, landscapes and hydrographic network. Urbanonyms in the same way are describing the elements and the most important objects of the urban social and economic infrastructure, for that reason they very often appear also in street names of the towns and cities. The most widely used urbanonym in Latgale is represented by Skolas (School) street, which is found in 13 towns and cities of Latgale region, as the most popular urbanonyms also Baznīcas (Church) (in 10 towns and cities), Parka (Park) and Tīrgus (Market) streets (in 9 towns and cities), Dzirnāvu (Mill) and Stacijas (Station) streets (in 8 towns and cities) have to be mentioned.

Over the 20th century, ideological strata of different powers have had an increasingly high impact on the urbanonyms, for example, more and more frequent naming the streets after notable historic persons or events, in the same way urbanonyms have had to promote emergence of connotations beneficial to the existing power. It is likewise understandable, since urbanonyms are affecting views with regard to the surrounding world of urban residents already since their childhood. It is established that urbanonyms "are the language segment, where ideology of each power is expressed in the most pronounced way" (Balode 2008) and "urbanonyms are national symbols – the same as flag and anthem" (Пумкевич 2007).

The research is aimed to provide extended characteristics of the Latgale urbanonyms, encompassing all the 14 towns and cities of the Latgale planning region (Balvi, Dagda, Daugavpils, Ilūkste, Kārsava, Krāslava, Līvāni, Ludza, Preiļi, Rēzekne, Subate, Viļaka, Viļāni, Zilupe), as well as Vārakļāni belonging to the cultural and historical region of Latgale. Topicalities of the studies of urbanonyms and issues related to their definition and classification are also being dealt with.

In-depth analysis is being provided for the use of various categories of place-names or toponyms in contemporaneous urbanonyms of Latgale, trying to reveal also geographical regularities of their selection. Concurrently also various aspects of perpetuation of the memory of historical persons in the street names are discussed – both those reflecting cultural and historical realities of the region and those imposed by ideological settings of different powers.

Toponyms are of major importance in street names of the towns and the cities of Latgale – their totality amounts to 132 units, but their frequency of names – 208. Toponyms constitute 17.1 % of total number of the object address names. 81 toponyms or 63.3 % from their total numbers are related to Latgale region, but according to their frequency major proportion is made by names of other Latvian towns and cities. The most frequent toponyms among urbanonyms in Latgale include: Latgale (9 nominations), Rīga (8 nominations), Rēzekne (7 nominations), Daugavpils, Ludza, Jelgava (6 nominations), Vidzeme, Liepāja (5 nominations).

In the urbanonyms of Latgale anthroponyms are used significantly less than toponyms, for example, names of historical persons in Latgale are represented only by 84 denominations that make up 6.9 % of their totality. Notwithstanding the fact that after the Republic of Latvia regained its national independence, in many places change of the urbanonyms ideologically unacceptable for the new power has been taking place, the urbanonyms of Latgale still have maintained a comparatively large number of imprints of Soviet ideology - in particular it is typical for Daugavpils as the largest city in the region.

Perpetuation into urbanonyms of the names of famous native residents once having lived in particular town or city should be particularly encouraged, thus maintaining live memory of the urban cultural and historical heritage, and also inculcating the feelings of patriotism into townspeople. Urbanonyms with immediate link to the geographical environment, and cultural and historical realities of the territory are providing assistance in highlighting particularity of the region, strengthening historical memory of the socium and

promoting a sense of belonging to one's own place of residence.

The article has been developed within the framework of the ESF project No.2009/0227/1DP/1.1.1.2.0/09/APAI/VIAA/071 "Linguo-culturological and Socio-economic Aspects of Territorial Identity in the Development of the Region of Latgale".

Ievads

Par urbanonīmiem tiek uzskatīts visu pilsētas teritorijā sastopamo vietvārdu kopums. Tie ir gan adresācijas objektu – ielu (arī bulvāru, prospektu, aleju, gatvju, gātu) un laukumu adresācijas objektu nosaukumi (Adresācijas sistēmas noteikumi 2009), gan citu pilsētas objektu (parku, skvēru, pilskalnu, tirgu, kapsētu u. tml.) nosaukumi, kā arī atsevišķu pilsētas mikrorajonu nosaukumi – varas iestāžu oficiāli apstiprinātie un arī iedzīvotāju patvaļīgi nominētie apzīmējumi. Urbanonīmu sistēmu veido hodonīmi – lineāro objektu (ielu, bulvāru, prospektu u. c.) nosaukumi, agoronīmi – laukumveida objektu (laukumu, tirgu) nosaukumi, drimonīmi – mežu vai meža daļu, arī parku un skvēru nosaukumi (Skujiņa 2007).

Urbanonīmi raksturo pilsētas ģeogrāfiskā izvietojuma un topogrāfiskās vides savdabību, atspoguļo kultūrvēsturiskās reālijas un atklāj laikmeta ideoloģiskās nostādnes. Jebkuram urbanonīmam primārā ir vietas identifikācijas funkcija un sākotnēji ielu nosaukumi pārsvarā bija aprakstoši, tieši un nepārprotami saistot ielas nosaukumu ar kādu tās tuvumā esošu objektu vai arī atspoguļojot ielas funkciju (Balode, Bušs 2008). Arī Latgales pilsētās ielu veidošanās sākumposmā to nominācija bijusi cieši saistīta ar nepastarpinātu pilsētvides uztveri un norisinājusies stihiski, urbanonīmu sistēmai atspoguļojot apdzīvotās vietas teritorijas reljefa, zemes lietojuma veida, ainaviskās un hidrogrāfiskā tīkla īpatnības. Piemēram, vairumā Latgales reģiona pilsētu ir sastopamas *Kalna (Kalnu), Krasta, Upes, Ezera, Meža, Pļavu un Lauku* ielas. Urbanonīmi tāpat raksturo pilsētas sociāli ekonomiskās infrastruktūras elementus un nozīmīgākos objektus, tāpēc tie ļoti bieži parādās arī pilsētu ielu nosaukumos. Visbiežāk lietotais urbanonīms Latgalē ir *Skolas iela*, kas sastopams 13 Latgales reģiona pilsētās, starp populārākajiem urbanonīmiem minami arī *Baznīcas iela* (10 pilsētās), *Parka* un *Tirgus iela* (9 pilsētās), *Dzirnavu* un *Stacijas iela* (8 pilsētās).

Vēl 19. gadsimtā pilsētvide tika uztverta kā telpa, kurā dominēja visai sabiedrībai saprotami orientieri, tomēr laika gaitā arvien lielāku ietekmi uz pilsētu ielu nosaukumiem atstāja dažādu varu ideoloģiskie uzslāņojumi, piemēram, arvien biežāk ielas nosaucot ievērojamu vēsturisko personu vai notikumu vārdos, tāpat urbanonīmiem vajadzēja veicināt pastāvošajai varai izdevīgu asociāciju veidošanos. Tas arī ir saprotams, jo urbanonīmi ietekmē pilsētas iedzīvotāju priekšstatus par apkārtējo pasauli jau kopš mazotnes, savukārt ielu nosaukumu izvēle vai to maiņa bieži vien ir ļoti sensibls process, kas nereti izraisa sabiedrības „viļņošanās”. Tiek atzīts, ka urbanonīmi „ir tas valodas segments, kurā ikvienas varas ideoloģija izpaužas visspilgtāk” (Balode 2008) un „urbanonīmi ir tādi paši valsts simboli kā karogs un himna” (Питкевич 2007).

Padziļināti urbanonīmu pētniecībai ir pievērsušies Somijas, Lietuvas, Krievijas un citu valstu zinātnieki (piemēram, Ainiala, Vuolteenaho 2006, Рублева 2003, Забелин 2007, Баранова 2009, Разумов 2010). Savukārt dažādu varu „atspulgus” Latvijas urbanonīmos pēdējos gados ir pētījušas, piemēram, L. Balode (2008), Z. Pētersone (2008) un I. Štrausa (2011).

20. gadsimtā vairumā Eiropas valstu iezīmējās tendence pāriet no „aprakstošajiem” ielu nosaukumiem uz „veltījuma” nosaukumiem un tiek atzīts, ka „daži urbanonīmu etimoloģiskās semantikas asociatīvi konotatīvie aspekti, resp., šīs semantikas psiholingvistiskās un sociolingvistiskās potences (..) ir daudzkārt noderējušas politiskās varas īpašniekiem ielu nosaukšanas vai pārdēvēšanas procesā 20. gadsimtā” (Balode, Bušs

2008). Tas spilgti izpaužas arī Latgalē – sevišķi reģiona lielākajās pilsētās un jo īpaši to centros. Piemēram, Rēzeknes pilsētas galvenajai ielai ir bijuši vismaz 8 dažādi nosaukumi: *Pēterburgas/Dinaburgas šoseja* (1836) > *Lielā Nikolaja iela* (ap 1900) > *Internacionālā iela* (1919) > *Atrīvošanas aleja/Pulkveža Kalpaka iela* (ap 1920) > *1. Maija iela* (ap 1944) > *Leņina iela* (ap 1970) > *Atrīvošanas aleja* (kopš 1991). Ne mazāk interesanta „biogrāfija” ir arī Rēzeknes pilsētas vēsturiski vecākajai – tagadējai *Latgales ielai*, kuru savulaik saukuši gan par *Lielo Ludzas ielu* un *Stolipina prospektu*, gan par *15. maija ielu* un *17. jūnija ielu*.

Pēc Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atjaunošanas bija vērojams pēdējais lielais urbanonīmu pārdēvēšanas vilnis, piemēram, Rēzeknē laika posmā no 1989. gada līdz 1992. gadam tika nomainīti 23 ielu nosaukumi, pārsvarā atjaunojot pirms Otrā pasaules kara pastāvošos nosaukumus. Rēzeknes pilsētas centrālās daļas urbanonīmu izmaiņas 20. gadsimta politisko kolīziju norises rezultātā ir aplūkojamas 1. tabulā. Jāpiebilst, ka atbilstoši pastāvošajai likumdošanai (Vietvārdu informācijas noteikumi 2012) oficiālos vietvārdu, t. sk. urbanonīmu, nosaukumus piešķir vai maina pašvaldības, nepieciešamības gadījumā ierosinot rīkot arī iedzīvotāju sabiedrisko apspriešanu šajos jautājumos.

Cara laiki (līdz 1917)	Ulmaņlaiki (1934–1940)	Padomju laiki (1945–1991)	Mūsdienas (kopš 1992)
Месчанская улица	Blaumaņa iela	Pionieru iela	Raiņa iela
Морская улица	Zemnieku iela	M. Gorkija iela	Zemnieku iela
Вокзальная улица	Vienības iela	Brīvības iela	Brīvības iela
М. Николаевская ул.	Nikodema Rancāna iela	Latgales iela	Nikodema Rancāna iela
Спасская улица	Aizsargu iela	Sarkanarmijas iela	Valērijas Seiles iela
Почтампская улица	Pulkveža Brieža iela	Komjaunatnes iela	Pulkveža Brieža iela
Верхнезамковая ул.	Brāļu Skrindu iela	Padomju iela	Brāļu Skrindu iela
Соборная улица	Baznīcas iela	Uzvaras iela	Baznīcas iela
Загородняя улица	18. novembra iela	Sporta iela	18. novembra iela
Дворянская улица	Kaunatas iela	Krišjāņa Barona iela	Krišjāņa Barona iela
Янопольская улица	Bukmuižas iela	Čkalova iela	Bukmuižas iela
Улица Волков	Ērgļa iela	21. jūlija iela	Dārza iela (posms)

1. tabula: *Rēzeknes pilsētas ielu nosaukumu izmaiņas 20. gadsimtā* (Matisovs 2013a)

Table 1: *Changes of street names in the city of Rēzekne during the 20th century* (Matisovs 2013a)

Pētījuma rezultāti ir tikuši aprobēti starptautiskajā zinātniskajā konferencē „Reģionālā pievilcība un ilgtspēja globālās lokalizācijas laikmetā” (Rēzekne, 2012. gada novembris) un Latvijas Universitātes 71. zinātniskajā konferencē (Rīga, 2013. gada janvāris). Lai rosinātu sabiedrības interesi par Latgales urbanonīmiem, žurnāla *A 12* 2013. gada februāra/marta numurā tika publicēts zinātniski populārs raksts, veltīts šai tematikai.

Autors nepretendē uz visaptverošu un padziļinātu urbanonīmu analīzi Latgales reģionā, jo tas būtu turpmākās izpētes gaitā veicams uzdevums, bet gan rezumē urbanonīmu izpētes sākotnējā stadijā iegūtos rezultātus Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektā Nr.2009/0227/1DP/1.1.1.2.0/09/APIA/VIAA/071 „Teritoriālās identitātes lingvakulturoloģiskie un sociālekonomiskie aspekti Latgales reģiona attīstībā”.

Darba mērķis un pētījuma metodika

Pētījuma mērķis ir sniegt izvērstu Latgales urbanonīmu raksturojumu, aptverot visas 14 Latgales plānošanas reģionā esošās pilsētas (Balvi, Dagda, Daugavpils, Ilūkste, Kārsava, Krāslava, Līvāni, Ludza, Preiļi, Rēzekne, Subate, Viļaka, Viļāni, Zilupe), kā arī Latgales kultūrvēsturiskajam novadam piederīgos Varakļānus. Tiek aplūkotas arī urbanonīmu izpētes aktualitātes un ar to definēšanu un klasifikāciju saistītie problēmjautājumi.

Padziļināti tiek analizēts dažādu kategoriju vietvārdu jeb toponīmu izmantojums mūsdienu Latgales urbanonīmos, mēģinot atklāt arī detoponīmisko urbanonīmu izvēles ģeogrāfiskās likumsakarības. Līdztekus tiek aplūkoti arī dažādi aspekti, kas saistīti ar vēsturisku personu piemiņas iemūžināšanu ielu nosaukumos – gan reģiona kultūrvēsturiskās reālijas atspoguļojošie, gan dažādu varu ideoloģisko uzstādījumu uzspiestie viedokļi.

Ielu nosaukumu analīzei izmantotas vairākas pētnieciskās metodes: 1) kartogrāfiskā materiāla analīze, izmantojot pieejamos dažādu laika posmu pilsētu plānus un kartes; 2) ar ielu nosaukumu nomināciju saistīto likumdošanas aktu analīze; 3) intervijas ar pašvaldību speciālistiem, muzeju un bibliotēku darbiniekiem, novadpētniekiem un vietējiem iedzīvotājiem; 4) informācijas atlase no preses publikācijām un tīmekļa; 5) lauka pētījumi – esošās situācijas fotofiksācija.

Jaunākais un pilnīgākais Latgales pilsētu ielu nosaukumu rādītājs, kā arī detalizēta kartogrāfiskā informācija par urbanonīmu telpisko izvietojumu ir atrodamā Karšu izdevniecības Jāņa sēta „Lielajā Latvijas atlantā” (2012), tāpēc tieši šis izdevums tika izmantots kā nozīmīgākais avots mūsdienu Latgales urbanonīmu izpētē. Jāpiebilst, ka visai problemātiska ir piekļuve dažādu vēsturisko periodu pilsētu plāniem un kartēm – tie ir pieejami galvenokārt tikai reģiona lielpilsētām (Daugavpilij un Rēzeknei), tāpēc Latgales urbanonīmu vēsturiskās dinamikas detalizēta izpēte ir nākotnē veicams uzdevums un tai ir nepieciešamas arhīvos pieejamās informācijas studijas.

Daži urbanonīmu izpētes, klasifikācijas un definēšanas aspekti

Urbanonīmu tipoloģiju sākotnēji izstrādāt ir mēģinājuši lingvisti, piemēram, ir izveidota Maskavas pilsētas urbanonīmu klasifikācija, kur tiek izdalīti 10 urbanonīmu nominācijas principi: fiziski-ģeogrāfiskais, antroponīmais, simboliskais, funkcionālais u. c. (Забелин 2007).

Atsevišķi tikusi pētīta arī ģeogrāfisko terminu izmantošana urbanonīmu sistēmās, piemēram, analizējot Jaroslavljas apgabala pilsētu urbanonīmu dinamiku kopš 18. gadsimta beigām, ir konstatēts, ka sākotnēji galvenokārt tikuši izmantoti termini *iela*, *krastmala* un *laukums*, savukārt 19.–20. gadsimtu mijā parādās tādi urbanonīmu apzīmējumi kā *bulvāris*, *valnis*, *līnija*, *šķērsiela*, *trakts*, padomju gados – arī *prospekts* un *šoseja* (Пазумов 2010).

Veicot šo pētījumu, tika konstatēts, ka Latgales pilsētu urbanonīmu sistēmās mūsdienās izteikti dominē ielas, kas veido 98,2 % no urbanonīmu kopskaita. Pie hodonīmiem ir attiecināmas arī 10 nelielas šķērsielas Daugavpilī, Rēzeknē, Ludzā un Kārsavā, kā arī *Atrīvošanas aleja* Rēzeknē, *Raiņa bulvāris* Preiļos un *Maskavas apvedceļš* Ludzā. Latgales pilsētās sastopami arī 10 agoronīmi (*Tirgus laukumi* – Daugavpilī, Preiļos, Subatē un Zilupē, *Vienības laukumi* – Daugavpilī un Ilūkstē, *18. Novembra laukums* – Krāslavā, *1. Maija laukums* – Varakļānos, *Kultūras laukums* – Viļānos, *J. Rancāna laukums* – Rēzeknē).

Tiek atzīts, ka nepieciešams izveidot īpašu pilsētas toponīmu lingvokulturoloģisko vārdnīcu, kurā būtu fiksēti ne tikai pilsētas objektu (un ne tikai ielu) kādreizējie un pašreizējie nosaukumi, bet arī tiktū raksturots kultūrvēsturiskais fons, kurš iezīmē urbanonīmus visā to pastāvēšanas laikā. Ir sniegts interesants šādas vārdnīcas izveides piedāvājums, kas balstās uz Vladivostokas (Krievija) pilsētas urbanonīmu lingvokulturoloģisko raksturojumu (Рублева 2006). Tāpat tiek uzsvērts, ka urbanonīmu vēsturiskās dinamikas procesa rekonstrukcijai

lietderīgi būtu izmantot ģeogrāfiskās informācijas sistēmu (GIS) tehnoloģiju piedāvātās iespējas (Баранова 2009).

Analizējot 15 Latgales reģiona pilsētu ielu pašreizējo nosaukumu spektru, tika veikta sākotnējā urbanonīmu klasifikācija, izdalot piecas galvenās urbanonīmu grupas (Matisovs 2013b):

- 1) nosaukumi, kas raksturo ģeogrāfiskās vides lokālās īpatnības (*Daugavas, Ezera, Robežas iela*);
- 2) nosaukumi, kas norāda uz dažādu sociāli ekonomiskās infrastruktūras objektu lokalizāciju (*Stadiona, Pasta, Slimnīcas iela*);
- 3) nosaukumi, kas atspoguļo pastāvošās vai pat bijušās varas ideoloģiskās nostādes (*Lāčplēša, Vienības, Kosmonautu iela*);
- 4) nosaukumi, kas raksturo vietas kultūrvēsturisko piederību (*Latgales, Brāļu Skrindu, Mihoelsa iela*);
- 5) pozitīvas asociācijas raisoši nosaukumi (*Saules, Ziedu, Nāru iela*).

Latgales urbanonīmu padziļinātās izpētes gaitā tika konstatēts, ka piedāvātais urbanonīmu klasifikācijas modelis ir vēl pilnveidojams, izstrādājot ievērojami detalizētāku ielu nosaukumu klasifikāciju, piemēram, izdalot kā atsevišķas urbanonīmu grupas toponīmus un antroponīmus un veicot to iekšējo diferenciaciju.

Joprojām ir diskutabls jautājums par urbanizētās teritorijas definīciju – parasti ar to saprot apdzīvoto vietu, kurai ir piešķirts pilsētas statuss, tomēr dažādās valstīs pastāv visai ievērojamas atšķirības attiecībā uz kādas apdzīvotas vietas atbilstību pilsētas statusam. Piemēram, Latvijā pilsētas statusu var piešķirt apdzīvotajai vietai, kurā ir vismaz 2000 iedzīvotāju, toties Skandināvijas valstīs šis robežlielums ir tikai 200 iedzīvotāju, Krievijā – 12 000 iedzīvotāju, bet Japānā – pat 30 000 iedzīvotāju (Turlajs, Milliņš 1998).

Latvijā ir 21 pilsēta, kurā iedzīvotāju skaits mūsdienās ir mazāks par 2000 (Demogrāfija 2011), trīs no tām – Subate, Viļaka un Zīlupe – ietilpst Latgales plānošanas reģiona sastāvā. Savukārt 23 Latvijas ciemos iedzīvotāju skaits pārsniedz 2000, arī Rēzeknes novada Maltā, bet vēl 6 Latgales ciemos (Vecstropos, Locikos, Kalkūnos, Kraujā, Aglonā un Riebiņos) dzīvo vairāk nekā 1000 iedzīvotāju (Strautniece 2007).

Rurbanizācijas procesa (ar to tiek apzīmēta urbāno iezīmju un pilsētnieciskā dzīvesveida izplatīšanās lauku apvidos) rezultātā urbanizētai videi raksturīgas īpašības 20. gadsimta 2. pusē ir ieguvuši daudzi Latgales ciemi – vispirms jau padomju laika pilsētciemati (Dagda, Malta, Kuprava, Žīguri), kā arī ap rūpniecības uzņēmumiem izaugušie strādnieku ciemati (Strūžāni, Kalkūni u. c.). Visām minētajām apdzīvotajām vietām piemīt urbanizētai teritorijai raksturīgas pazīmes (sazarots ielu tīkls, daudzstāvu apbūve, pilsētnieciskā dzīves veida dominance utt.), tāpēc varbūt ir lietderīgi arī šajā gadījumā runāt par urbanonīmiem – tas pavērtu urbanonīmu izpētei Latgales reģionā jaunus apvāršņus.

Toponīmi (vietvārdi) Latgales urbanonīmos

Ievērojamu vietu Latgales pilsētu ielu nosaukumos ieņem toponīmi – to kopskaits sasniedz 132 vienības, bet nomināciju biežums – 208 [identisks toponīms nereti sastopams vairāku pilsētu ielu nosaukumos – I. M.]. Toponīmi ir 17,1 % no Latgales pilsētu ielu nosaukumu kopskaita, bet Preiļos un Varakļānos tie veido turpat trešdaļu no hodonīmu skaita (sk. 2. tabulu). Jāpiebilst, ka arī Rīgā detoponīmiskie urbanonīmi veido apmēram 1/3 no ielu kopskaita (Balode 2012).

Pilsēta	Ielu un laukumu kopskaits	Toponīmi urbanonīmos		Vēsturisku personu vārdi urbanonīmos	
		skaits	Īpatsvars, %	skaits	Īpatsvars, %
Daugavpils	427	83	19,4	24	5,6
Rēzekne	143	32	22,4	21	14,7
Krāslava	105	11	10,5	10	9,5
Ludza	98	13	13,3	10	10,2
Līvāni	69	13	18,8	5	7,2
Preiļi	56	18	32,1	5	8,9
Balvi	45	3	6,7	2	4,4
Zilupe	43	2	4,7	1	2,3
Kārsava	40	2	5,0	2	5,0
Vijāni	36	7	19,4	1	2,8
Subate	35	4	11,4	-	-
Varakļāni	34	11	32,4	1	2,9
Viļaka	29	4	13,8	-	-
Dagda	28	7	25,0	1	3,6
Ilūkste	27	4	14,8	1	3,7
Kopā	1215	208	17,1	84	6,9

2. tabula: *Toponīmu un vēsturisku personu vārdu sastopamības biežums Latgales urbanonīmos*

Table 2: *Frequency of toponyms and historical person names in urbanonyms of Latgale*

Latgales urbanonīmos sastopamos vietvārdus lietderīgi iedalīt vairākās grupās (sk. 3. tabulu).

Toponīmu grupa	Nosaukumu skaits	Nominācijas biežums	Nominācijas īpatsvars, %
Latgales pilsētu nosaukumi	15	41	19,7
Latgales ciemu nosaukumi	46	48	22,5
Citu Latvijas pilsētu nosaukumi	27	54	26,0
Citu Latvijas ciemu nosaukumi	11	13	6,3
Latvijas kultūrvēsturisko novadu nosaukumi	7	14	6,7
Latvijas dabas objektu nosaukumi	10	22	10,6
Ārvalstu toponīmi	16	17	8,2

3. tabula: *Toponīmi Latgales urbanonīmos*

Table 3: *Toponyms in urbanonyms of Latgale*

81 toponīms jeb 63,3 % no to kopskaita attiecas uz Latgales reģionu, bet pēc sastopamības biežuma lielāko īpatsvaru veido citu Latvijas pilsētu nosaukumi. Visbiežāk sastopamie toponīmi Latgales urbanonīmu vidū ir: *Latgale* (9 nominācijas), *Rīga* (8 nominācijas), *Rēzekne* (7 nominācijas), *Daugavpils*, *Ludza*, *Jelgava* (pa 6 nominācijām), *Vidzeme*, *Liepāja* (pa 5 nominācijām).

Savukārt 4. tabula atspoguļo Latgales pilsētu nosaukumu sastopamības biežumu citu Latgales un arī Latvijas pilsētu urbanonīmos.

<div style="text-align: right;">iela</div> <div style="text-align: left;">Pilsēta</div>	Daugavpils	Rēzeknes	Krāslavas	Ludzas	Līvānu	Preiļu	Balvu	Viļānu	Varakļānu	Viļakas	Kārsavas	Zilupes	Dagdas	Ilūkstes	Subates
Daugavpils		X	X	X	X	X	X						X		
Rēzekne	X		X	X				X		X		X	X		
Krāslava		X													
Ludza			X								X		X		
Līvāni	X	X			X	X									
Preiļi	X	X	X	X	X			X	X		X				
Balvi	X														
Viļāni		X													
Varakļāni	X	X		X		X									
Viļaka							X								
Kārsava															
Zilupe				X											
Dagda	X	X		X											
Ilūkste															
Subate														X	
Latgalē	6	7	4	6	3	3	1	2	1	1	2	1	3	1	0
Citviet Latvijā	6	4	5	3	11	1	2	3	1	0	1	1	4	3	0
Kopā Latvijā	12	11	9	9	14	3	4	5	2	1	3	2	7	4	0

4. tabula: *Latgales pilsētu nosaukumu sastopamības biežums Latgales un Latvijas urbanonīmō*

Table 4: *Frequency of the names of Latgalian cities and towns in urbanonyms of Latgale region and Latvia*

Kā redzams, Ilūkstes un Subates pilsētu urbanonīmos nav sastopami Latgalei piederīgi toponīmi, kas uzskatāmi apliecina šo pilsētu piederību citam kultūrvēsturiskajam reģionam, proti, Sēlijai jeb Augšzemei. Piemēram, Ilūkstē nav pat bijušā rajona centra *Daugavpils ielas*, toties tur atrodas *Zemgales, Jēkabpils* un *Jelgavas iela*. Analizējot urbanonīmu telpisko izvietojumu pilsētās, iespējams konstatēt vairākas ģeogrāfiskās likumsakarības, piemēram, no pilsētas izejošā iela itin bieži tiek nosaukta tās apdzīvotās vietas vārdā, uz kuriem ved šis ceļš.

Dažkārt urbanonīmi veido arī savdabīgus sakopojumus jeb „lokāli-tematiskos ansambļus” (Рублева 2006) – tas sevišķi raksturīgs ir Daugavpilij, kur, piemēram, nomaļā un klusā Jauno Stropu mikrorajona ielas nosauktas dažādu Latvijas mazpilsētu un ciemu vārdos (*Alūksnes, Kokneses, Krimuldas, Turaidas, Ogres, Durbes, Baldones, Tērvetes, Vaiņodes, Bernātu, Līgatnes un Priedaines iela*). Savukārt pilsētas centrālajā daļā esošajā un ekonomiski aktīvajā Jaunbūves mikrorajonā ielām doti jau lielāku Latvijas pilsētu nosaukumi – *Liepājas, Ventspils, Jelgavas, Valmieras, Tukuma, Bauskas, Valkas, Siguldas, Dobeles, Līvānu iela* un pat vairāku ārvalstu pilsētu vārdi – *Vāršavas, Kauņas un Grodņas iela*.

Latvijas ciemu un dabas objektu nosaukumi, kā arī ārvalstu toponīmi kā urbanonīmi

Latgalē tiek izmantoti tikai pa vienai reizei, izņēmums ir *Daugava* (4 nominācijas), *Maskava* un *Indra* – pa 2 nominācijām katra. Bieži vien iela tiek nosaukta kāda pilsētai tuvu esoša ciema vārdā, bet no dabas objektiem, izņemot *Sauleskalnu*, kā urbanonīmi tiek izmantoti tikai hidronīmi – upes (*Daugava, Aiviekste, Gauja, Venta, Abava, Tartaka, Dubna*) un ezeri (*Rāzna* [oficiāli *Rēznes iela* – vēl joprojām Rēzeknē tiek izmantota šī vietvārda novecojusi rakstības forma – I. M.], *Dunakļu ezers* un *Šūņu ezers*).

Reizēm urbanonīmi izrādījušies dzīvotspējīgāki par to cilmes „vaininiekiem”, piemēram, Viļakā, tāpat kā Rīgā un Skultē, joprojām atrodas *Abrenes* [tagad Pitalova – I. M.] *iela*, Rēzeknē – *Bukmuižas* [tagad Ezernieki – I. M.] *iela* un pat četrās Latgales pilsētās vēl joprojām eksistē *Krustpils* [tagad Jēkabpils – I. M.] *iela*.

Visinteresantāko urbanonīmu grupu veido ārvalstu toponīmi, kas sevišķi raksturīgi Daugavpilij, kur atrodas (alfabētiskā secībā) *Azovas, Braslavas, Brjanskas, Drujas, Grodņas, Kauņas, Mazā Viļņas, Minskas, Odesas, Omskas, Tartu, Varšavas* un *Vitebskas iela*. Tomēr par ģeogrāfiski visekstotiskākajiem Latgales urbanonīmiem uzskatāma *Pekinas iela* Krāslavā un *Izraēlas iela* Rēzeknē.

Vēsturisku personu vārdi Latgales urbanonīmos

Antroponīmi Latgales urbanonīmos tiek izmantoti ievērojami retāk nekā toponīmi, piemēram, vēsturisku personu vārdi (uzvārdi) Latgalē ir sastopami tikai 84 nominācijās, kas veido 6,9 % no to kopskaita. Tomēr pastāv visai ievērojamas atšķirības starp pilsētām – ja Subates un Viļakas urbanonīmos tie neparādās vispār, tad Rēzeknē, Ludzā un Preiļos vēsturisku personu uzvārdi uz ielu nosaukumu plāksnītēm izlasāmi itin bieži – caurmērā 10–15 % no urbanonīmu kopskaita (sk. 2. tabulu un 1., 2. attēlu).

1. attēls: *Ievērojamu vēsturisku personu uzvārdi Ludzas urbanonīmos*
Picture 1: *Surnames of notable historical persons in urbanonyms of Ludza*

2. attēls: *Ievērojamu vēsturisku personu uzvārdi Ludzas urbanonīmos*
Picture 2: *Surnames of notable historical persons in urbanonyms of Ludza*

Visbiežāk Latgales pilsētu ielu nosaukumos ir iemūžināts latviešu dzejas klasiķis Rainis (12 nominācijas) – un tas nav pārsteidzoši, jo ievērojamu savas dzīves daļu viņš ir pavadījis Latgalē un Augšzemē. *Raiņa ielas* nav tikai Viļakā, Subatē un Dagdā [pat neskatoties uz „Dagdas skiču burtnīcu”(!) – I. M.]

Nomināciju biežuma ziņā seko latviešu literatūras klasiķis R. Blaumanis (4 nominācijas), bet ar 3 nominācijām pārstāvēti tautas atmodas darbinieki K. Valdemārs un N. Rancāns, kā arī rakstnieks A. Upīts. Divreiz ielu nosaukumos minēts dzejnieks Auseklis, latvju dainu vācējs K. Barons, tautas eposa „Lāčplēsis” autors A. Pumpurs, grāfi Plāterī, latgaliešu atmodas pionieris F. Kempss, kā arī krievu literatūras klasiķi – Puškins un Ļermontovs. No 12 augstāk minētajām vēsturiskajām personām ar Latgali tiešs sakars gan ir tikai piecām – tas liecina par dažādu 20. gadsimta varu ideoloģiskajiem uzstādījumiem un simpātijām. Savukārt pārējo vēsturisko personu vārdi Latgales urbanonīmos sastopami tikai pa vienai reizei katrs, un kopskaitā to ir 44.

Konkrētā pilsētā kādreiz dzīvojošu slavenu novadnieku vārdi noteikti būtu jāiemūžina arī urbanonīmos, tādā veidā uzturot dzīvu pilsētas kultūrvēsturisko atmiņu un arī ieaudzinot pilsētniekos lepnumu par piederības sajūtu savai dzīves vietai. Kā pozitīvu piemēru var minēt šādus Latgales pilsētu urbanonīmus:

- ▶ Daugavpilī: *Mihoelsa* un *Akadēmiķa Graftio iela* [Daugavpilī gan pagaidām nav pilsētas spilgtākā mūslaiku zīmola *Rotko ielas* – I. M.].

- ▶ Rēzeknē: *N. Rancāna, F. Kempa, F. Trasūna, Brāļu Skrindu, V. Seiles, V. Purviša, S. Putāna, F. Varoslavāna, J. Tiņanova, Siņicina, Zavoloko iela, J. Rancāna laukums.*

- ▶ Ludzā: *P. Miglinīka, F. Kempa, A. Jūrda, J. Soikāna, Kuļņeva, Rekašova iela* (sk. 3. attēlu).

- ▶ Krāslavā: *N. Rancāna, Aronsona, Jalovecka* un *Grāfu Plāteru iela*, arī *Karņicka šķērsiela.*

- ▶ Preiļos: *N. Rancāna* un *A. Paulāna iela.*

3. attēls: *Piemīņas plāksne ārstam A. Rekaševam Ludzā*

Picture 3: *Memorial plaque for doctor A. Rekaševs in Ludza*

Lai arī pēc Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atjaunošanas daudzviet notika jaunajai varai ideoloģiski nepieņemamu urbanonīmu maiņa, piemēram, Rēzeknē pārdēvējot 11 no 21 vēsturisku personu vārdā nominētu ielu nosaukumiem (pilsētā tika pārdēvētas šādas ielas: *A. Bungas, Koševoja, Ļeņina, L. Samuīlovas, M. Gorkija, Majakovska, Oškalna, Stahanova, Čaikinas, Čkalova* un *J. Zvīdras iela*), Latgales urbanonīmos vēl joprojām ir saglabāties samērā daudz padomju ideoloģijas nospiedumu, piemēram, *J. Logina iela* Balvos, *Jeremejeva iela* Krāslavā, *J. Rudzutaka iela* Līvānos un *Mičurina iela* Dagdā (sk. 4. attēlu). Latgales multilingvālajā vidē ik pa laikam sastopami arī īpatnēji lingvistiskās ainavas zīmju, tostarp arī urbanonīmu, piemēri (sk. 5. attēlu).

4. attēls: *Valodas zīmes Dagdā*
Picture 4: *Language signs in Dagda*

5. attēls: *Padomju ideoloģijas atspulgs Dagdas urbanonīmos*
Picture 5: *Reflection of Soviet time ideology in urbanonyms of Dagda*

Īpatnēja lingvistiskā ainava mūsdienās ir vērojama Daugavpilī, kas vienmēr ir bijis lielā mērā tradicionālajai Latgales kultūrtelpai eksteritoriāls veidojums ar lielu impēriskā un sovjetiskā rusicisma piešprici. Par to liecina arī daudzi ielu nosaukumi, kas atspoguļo pilsētas kultūrvēsturiskās attīstības īpatnības, un, līdzīgi kā gadījumā ar toponīmiem, arī citi urbanonīmi Daugavpilī veido atsevišķus tematiskos „pudurus”. Tā, piemēram, Dinaburgas cietokšņa teritorijā salīdzinoši nesen ir atjaunoti tā vēsturiskie ielu nosaukumi – *Imperatora, Komandanta, Aleksandra, Konstantīna, Mihaila, Nikolaja, Hekeļa, Oficieru* un *Hospitāļa iela*, bet Ķīmiķu ciematā vēl joprojām atrodas no padomju laika mantotie un ar zinātniski tehniskā progresa jomu tematiski saistītie urbanonīmi – *Butļerova, Ciolkovska, Mendeļejeva, Butļerova, Arhitektu, Inženieru iela* un *Enerģētiku šķērsiela*. Daugavpils iedzīvotāju majoritātes etnisko piederību atspoguļo tādi urbanonīmi kā *Puškina, Ļermontova, Dostojevskā, Ostrovska, Čehova, Staņislavska* un *Lomonosova iela*.

Nobeigums

Ievērojams 19. gadsimta 1. puses krievu etnogrāfs un vēsturnieks N. Nadeždins ir teicis: „Toponīmija ir zemes valoda, savukārt zeme ir grāmata, kur cilvēces vēsture ir izlasāma kā ģeogrāfiskā nomenklatūra” (Пуbbleва 2003). Šie vārdi uzskatāmi apliecina, ka urbanonīmu izziņāšanai piemīt spilgti izteikts starpdisciplinārs raksturs, tāpēc to izpētē noteikti ir jāiesaista dažādu zinātnes jomu pārstāvji – ģeogrāfi, vēsturnieki, valodnieki, kulturologi, sociologi u. c.

Latgales urbanonīmu izpēte ir vēl tikai sākuma stadijā, tāpēc ir iezīmējies pietiekoši plašs un daudzveidīgs iespējamā pētnieciskā darba virzienu spektrs. Piemēram, būtu jāveic ne tikai ielu un laukumu nosaukumu analīze, bet jāpievēršas arī citiem pilsētvides urbanonīmu slāņiem – pilsētas mikrorajoniem, parkiem, kapsētām, pilsētas teritorijā esošajiem dabas objektiem, arī neoficiālajiem, bet pilsētnieku leksikā reāli eksistējošajiem nosaukumiem. Liels darba lauks paveras arī to urbanizētu teritoriju, kam nav oficiāli piešķirts pilsētas statuss, galvenokārt lielciemu un vidējciemu, urbanonīmu apzināšanā.

Urbanonīmus tēlaini var salīdzināt ar palimpsestu – viduslaiku grāmatu, kurā sākotnējie ieraksti tikuši regulāri dzēsti un jauni rakstīti virsū, tomēr agrāko ierakstu pēdas ir pamanāmas arī zem pašreizējā teksta. Tāpēc padziļināta uzmanība ir jāpievērš urbanonīmu vēsturiskās dinamikas noskaidrošanai, detalizēti izsekojot atsevišķu ielu nosaukumu transformācijai dažādu ideoloģisko režīmu pēctecībā un tādējādi restaurējot pilsētas attīstības kultūrvēsturisko fonu.

LITERATŪRA UN AVOTI

- Adresācijas sistēmas noteikumi* (2009). LR Ministru kabineta noteikumi Nr. 1269. <http://likumi.lv/doc.php?id=200244>, sk. 12.03.2013.
- Ainiāla, Terhi, Vuolteenaho, Jani (2006). How to study urban onomastic landscape? *Acta Onomastica* (Prague) XLVII. 58–63.
- Balode, Laimute (2012). Detoponīmiskie urbanonīmi Rīgā: identitātes aspekts. *Apvienotais Pasaules latviešu zinātnieku III kongress un Letonikas IV kongress „Zinātne, sabiedrība un nacionālā identitāte”*. *Valodniecības raksti*. Rīga: LU Latviešu valodas institūts. 67–79.
- Balode, Laimute (2008). Varas atspulgs Latvijas vietvārdos. *Latvijas Universitātes raksti*. 728. sēj.: *Valodniecība*. Rīga: LU. 7–16.
- Balode, Laimute, Bušs, Ojārs (2008). Latvijas urbanonīmija 20. gadsimtā: daži semantiski, sociolingvistiski un psiholingvistiski aspekti. *Linguistica Lettica*. 18. sēj. Rīga: LU Latviešu valodas institūts. 75–87.
- Daugavpils plāns. M 1:18 000 (1930-tie gadi)*. Rīga: P.Mantnieka kartogrāfijas institūts.
- Demogrāfija 2011. Statistisko datu krājums*. (2011) Rīga: LR Centrālā statistikas pārvalde. 44.
- Kozlovskis, Eduards (red., 1937). *Rēzekne aicina. Vadonis pa Rēzekni tūristiem*. Rēzekne: Rēzeknes pilsētas valdes izdevums.
- Latvijas pilsētas valsts 20 gados. Rakstu krājums ar visu Latvijas pilsētu aprakstiem un attēliem (1938)*. Rīga: Latvijas pilsētu savienības izdevums.
- Matisovs, Ivars (2013a). Latgales pilsētu ielu nosaukumu medībās. *A 12*. Nr. 1. 52–57.
- Matisovs, Ivars (2013b). Latgales urbanonīmi kā reģiona ģeogrāfiskās un kultūrvides savdabības atspoguļotāji. *Latvijas Universitātes 71. zinātniskās konference. Ģeogrāfija. Ģeoloģija. Vides zinātne. Referātu tēzes*. http://www.geo.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/gzzf/Konferences/Tezu_krajumi/LU_71_zin_konference_71_kopa_A5_v3_www.pdf, sk. 10.04.2013.
- Pētersone, Zita (2008). Personvārds nosauktās Rīgas ielas – kultūrvēstures sastāvdaļa. *Humanitāro Zinātņu Vēstnesis*. Nr. 13. Daugavpils: DU. 101–108.
- Skujiņa, Valentīna (atb. red., 2007). *Valodniecības pamatterminu skaidrojošā vārdnīca*. Rīga: LU Latviešu valodas institūts.
- Strautniece, Vita (galv. red., 2007). *Latvijas ciemi. Nosaukumi, ģeogrāfiskais izvietojums*. Rīga: Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra. Kartogrāfijas departamenta Toponīmas laboratorija.
- Strausa, Ilze (2011). *Dobeles senāko ielu nosaukumu meklējums*. http://www.dukonference.lv/files/proceedings_of_conf/53konf/valodnieciba_literaturzinatne/Strausa.pdf, sk.09.04.2013.
- Turlajs, Jānis (galv. red., 2012). *Lielais Latvijas atlants*. Rīga: Karšu izdevniecība Jāņa sēta.
- Turlajs, Jānis, Millīņš, Gints (1998). *Latvijas apdzīvotās vietas. Klasifikācija, vērtēšanas kritēriji, ciemu saraksts, kartes*. Rīga: Apgāds Jāņa sēta.
- Vietvārdu informācijas noteikumi* (2012). LR Ministru kabineta noteikumi Nr. 50. <http://www.likumi.lv/doc.php?id=243610>, sk. 10.04.2013.
- Баранова, Е. В. (2009) *Топонимика дореволюционного г. Тамбова и геоинформационные системы*. http://lomonosov-msu.ru/archive/Lomonosov_2009/04_INFORM.pdf6, sk.08.04.2013.
- Резекне. План-схема. М 1:10000 (1982)*. Москва: Главное управление геодезии и картографии при Совете Министров СССР.
- Забелин, Н. Ю. (2007). *Московская городская топонимия. Структурно-семантический анализ топонимической системы: Автореферат диссертации кандидата филологических наук*. [http://www.dissercat.com/content/moskovskaya-gorodskaya-toponimiya-strukturno-semanticeskii-analiz-toponimicheskoi-](http://www.dissercat.com/content/moskovskaya-gorodskaya-toponimiya-strukturno-semanticeskii-analiz-toponimicheskoi)

sistemy, sk. 10.04.2013.

Питкавич, Галина (2007). Городонимы в ономастическом пространстве города Даугавпилс. *Valoda–2007. Valoda dažādu kultūru kontekstā. Zinātnisko rakstu krājums. XVII. Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds „Saule”*. 351–357.

Разумов, Р. В. (2010). Географические термины в системах урбанонимов провинциальных городов. *Вопросы ономастики. 2010. № 2*. Екатеринбург: Издательство Уральского университета.

Рубалева, О. Л. (2003). Языковая картина мира в зеркале топонимии Владивостока. *Проблемы сохранения, развития и распространения русского языка как великого достояния народа. Материалы международной научно-практической конференции (2006)*. Владивосток: Издательство ДВГУ. 88–96.

Valda Čakša

MIKROVIDES IZJŪTA – LATGALIEŠU VĒRTĪBU SISTĒMAS UZTURĒTĀJA UN PAUDĒJA

Dažādi faktori, ar kuriem ir saistīta cilvēka darbība, ietekmē mikrovidi. Cilvēka ikdienas stratēģiskajā darbībā atspoguļojas ārējās (makrovides) komponenti – sociālais, politiskais, ekonomiskais, tehnoloģiskais, tiesiskais, fiziskais un ekoloģiskais, kā arī institucionālais, kas ietekmē sabiedrības vērtību sistēmu laikā un tādējādi arī cilvēka attieksmi pret mikrovidi telpā.

Latgaliešu tuvākās darbības zonas dabas objekti – mežs un dīķis (prūds), kā arī paša cilvēka veidotais objekts – ceļš – ir vieni no nozīmīgākajiem telpas komponentiem viņu ikdienas dzīvē. Šo objektu daudzfunkcionālais izmantojums ir ietekmējis paaudžu dzīvi un zināmā mērā arī reģiona iedzīvotāju priekšstatu par vērtībām. Vērtību sistēma mūsdienā makrovides ietekmē transformējas un lauž stereotipus, radot jaunas latgaliskuma pašapliecināšanās iespējas un izpausmes.

MICRO ENVIRONMENT FEELING – MAINTAINER AND REFLECTOR OF THE LATGALIANS' SYSTEM OF VALUES

The aim of the article is to describe the attitude of Latgaliens towards the components of natural objects of their nearby residence space (micro environment) – mežs (forest) and prūds (pond), as well as the objects created by humans – ceļš (road), which to a certain extent confirm the understanding of the objects close to the place of residence in daily life of the preceding generations of Latgaliens, as well as allow to compare these insights to the manifestations of Latgalianness discovered in the discourses of today.

Researchers of the geographical environment and identity define space as a geometrical, topological, three-dimensional structure, in which the objects and their relationships interact with a subject (human). In the social and cultural background of each populated area and the structures typical to them maintain the carriers of the micro-environmental identity, interaction of which with the priorities of a human activity facilitates and maintains the comprehension